

Vereniging voor Pensioenrecht
17 juni 2015

Ringfencing

Sander Steneker

Radboud Universiteit

Jan Van Gysegem

 lus Laboris BELGIUM
CLAEYS & ENGELS

Programma

Bespreking naar Nederlands en Belgisch recht van:

- Context en historiek
- Nut en noodzaak van ringfencing
- Gekozen vormen en reikwijdte
- Praktische toepassing

Context

België

- 2^e Pijlerpensioen: 70 miljard EUR
  - 2/3 bij verzekeraars
  - 1/3 bij pensioenfondsen
- Ongeveer 200 pensioenfondsen
waarvan 12 met grensoverschrijdende activiteit
- Relatief weinig "echte" multiwerkgeversfondsen

Context

Nederland

- 2^e Pijlerpensioen: 1.200 miljard EUR
  - 3/4 bij verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds
  - 1/4 bij ondernemingspensioenfonds/verzekeraar
- Ultimo 2014: 361 pensioenfondsen, waarvan
  - 274 ondernemingspensioenfondsen en
  - 59 verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen

Historiek

België

- 1975 Controlewet verzekeringen
- 1985 Pensioenfondsen deels aan zelfde controle onderworpen ('uitzonderingsregime')
- 1991 Multiwerkgeversfondsen enkel indien 'economische en sociale banden'
- 1997 Regels te bepalen bij KB
- 2004 KB MOF 'nauwe band'
'pensioenfonds moet emanatie zijn van de inrichters'
- 2006 IBP-Wet: verenigingsmodel
Einde van het 'uitzonderingsregime'

Historiek

Nederland

- 2003 Europese Pensioenrichtlijn
- 2007 Verbod op ringfencing (art. 123 Pw)
- 2010 Multi-ondernemingenpensioenfonds (multi-opf)
- 2011 Premiepensioeninstelling (PPI)
- 2015 Geen algemene pensioeninstelling (API), geleidelijke afschaffing multi-opf, introductie algemeen pensioenfonds (APF)

Nut en noodzaak van ringfencing

Nadelen “financieel één geheel” (art. 123 Pw)

- Leidt tot veel afzonderlijke kleine pensioenfondsen
- Leidt tot hogere kosten
- Bemoeilijkt het toezicht

Voordelen ringfencing (PPI, APF, OFP)

- Bevordert schaalvergroting
- Leidt tot lagere kosten
- Vereenvoudigt het toezicht

Gekozen vormen en reikwijdte

'Ringfencing' in theorie op **vier** manieren denkbaar:

1. Deelnemers/gepensioneerden zijn juridisch eigenaar van het pensioenvermogen, het pensioenfonds is slechts beheerder
2. Elk pensioenvermogen wordt ondergebracht in een afzonderlijke rechtspersoon
3. Alle pensioenvermogens zijn juridisch eigendom van één pensioenfonds, maar zijn boekhoudkundig gescheiden
4. Alle pensioenvermogens zijn juridisch eigendom van één pensioenfonds, maar zijn juridisch gescheiden

Gekozen vormen en reikwijdte (vervolg)

Nederland:

- Optie 1 is niet mogelijk
- Optie 2 aanvankelijk bij PPI
- Voor PPI gekozen voor "afgescheiden vermogen" (optie 3) per pensioenregeling + optioneel/verplicht "bewaarders" (optie 2)
- Voor APF gekozen voor "afgescheiden vermogen" (optie 3) per "collectiviteitkring"
- Voor verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen blijft het verbod op ringfencing in beginsel gehandhaafd. Waarom?
- Amendement Lodders/Vermeij 5 juni 2015

Gekozen vormen en reikwijdte (vervolg)

België:

- Optie 1 is niet mogelijk (externalisatieverplichting)
- Optie 2 is steeds mogelijk
- Optie 3 was al mogelijk voor de IBP-wet
  - KB MOF : het 'deel van elke bijdragende onderneming in het pensioenfonds'
- Optie 4 is mogelijk gemaakt in de IBP-wet (2006)

Praktische toepassing

Ringfencing bij het Nederlandse APF:

- Omschrijving van collectiviteitkringen in statuten
- Uitvoeringsovereenkomsten
- Aantekening in pensioenregister?
- Onderbrenging van vermogens in collectiviteitkringen: collectieve waardeoverdracht of overgang onder algemene titel?
- Gevolgen voor faillissement en surseance
- Gevolgen voor indexering en afstempeling
- "Tweepotjessysteem" mogelijk?

Praktische toepassing

Ringfencing in een Belgisch OFP:

- **Verplicht**
  - plannen werknemers en zelfstandigen
  - herstelmaatregelen FSMA
  - vrijstelling
  - andere per KB
- **Zoniet optioneel**
- **Omschrijving van afzonderlijke vermogens in de beheersovereenkomst**
  - per pensioenregeling met het oog op voorrecht voor aangesloten
- **Aparte boekhouding en jaarrekening**
- **Activa kunnen in onverdeeldheid blijven**
- **Gevolgen bij deficit? solidariteit van de sponsors?**
- **Gevolgen bij liquidatie : Art 7 Hyp W geldt niet**